

Pesta porcina, pesta ètica?

Formulada així, la qüestió resulta provocativa, certament. Però és que la reaparició de la pesta porcina a Catalunya planteja problemes de caire també ètic. I no principalment en el sentit de l'ètica professional, val a dir, de la responsabilitat d'un sector econòmic productiu i de la responsabilitat de l'autoritat sanitària que el controla, sinó sobretot en el sentit de l'ètica política. Suposem, en efecte, que donem per bona la definició de la política com l'art de l'administració del poder i dels recursos públics en bé de la societat. Suposem també que aquestes gestió i administració polítiques han d'estar èticament orientades, ja que no podem definir en què consisteix el bé de la societat si no decidim per endavant què contribueix al bé de les persones i al bé del país. I suposem, finalment, que el bé de les persones passa pel manteniment d'un sistema econòmic que asseguri uns estàndards mínims de benestar social per a tothom, sobretot per als menys afavorits. Llavors es podria entendre l'ètica política com l'art de la gestió pública del poder i dels recursos de tal manera que, juntament amb els col·lectius socials implicats, l'autoritat assumeix la responsabilitat de decidir, per a cada tema d'interès social, com es concreten els estàndards de benestar social. El lector convindrà que la definició és llarga; la idea, però, simple. Apliquem-la a la pesta porcina.

Constitueix la pesta porcina un tema d'ètica política? Possiblement, sí. Hi està implicat un sector econòmicament productiu molt important de la societat. La seva capacitat de generar benestar econòmic en moltes famílies del país resulta evident. També hi està implicada la gestió del poder i dels recursos econòmics per part de l'autoritat política. Dissenyar una ètica política adequada a la significació social del sector porcí és responsabilitat política directa de l'Administració. Participar en la definició dels estàndards de benestar social és un dret del sector porcí. Facilitar aquesta participació en la presa de decisions polítiques, i així cogestionar el poder i els recursos juntament amb l'autoritat, és responsabilitat clara de l'Administració. Curt i ras: sembla que l'eradicació de la pesta porcina només serà possible si s'arriben a conjuminar els següents factors: a) Administració i sector dissenyen conjuntament una estratègia clarament assumida per tothom; b) el sector porcí utilitza canals eficaços de relació dels ramaders entre ells que incentivin la coordinació, l'ajuda mútua i el control intern; c) la societat pren consciència del pes del sector porcí en el nivell de benestar econòmic general; d) l'ètica que el tema requereix no s'entén principalment de manera individual i, per tant, es deixa de culpabilitzar conductes individuals, tot i que siguin censurables: si el sistema falla, falla el sistema, i no només les persones. La política és l'art d'allò general. Per al judici ètic de la conducta individual hi ha fòrums adients. Per al judici ètic sobre la fallada del sistema, el fòrum competent és la societat. I la societat sembla demanar aquests dies una ètica política, i no només una ètica individual ni solament professional. Una ètica impulsada per la il·lusió de fer país per a tothom.

Joan Ordi
Professor de l'Institut Superior
de Ciències Religioses de Vic